

Szerkesztési iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyiltér- és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petitsor térfogata . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal

hazai postahivatal. Az előfizetéseket legezelszerűben postavesz fel.

Jóteköny egyleteink.

Letörülni a fájdalom által sajgolt könyeket, vizgasztalni a kesergőket, felkarolni az árvák ügyét, hajlékot adni a hajléktalannak, kenyeret az éhezőknek: a legszebb és legszentebb felebaráti kötelesség. — S hogy e kötelesség lélekemelő nagy horderejét átértették és átérték napjainkban a nemzettestet alkotó néprétegek mindenikében, bizonyítják azon számos jóteköny egyletek, melyek hazánkban csaknem minden valamirevaló városában alakultak évekkkel elább s gyakorolják önzetlenül a jóteköny-ség erényét az árvák, elhagyatottak és szükségét szenvedők iránt kor-, nem- és valláskülönbség nélkül.

Hogy ez eszme szép és lélekemelő, azt kétségbevonni senki sem fogja.

Azonban ha ezen egyletek működését közlő vizsgáljuk, különbség nélkül úgy fogjuk találni, hogy egyrészt a jövő nemzedék áldozatkészségében nem bizván, a főfigyelmet a tőkegyűjtésre fordítják, minek sok helyen aztán az a következménye, hogy akkor, a mikor a körülmények nagyobb áldozatot kívánnak, az alapszabályokhoz való merev ragaszkodás, — mert ezek épen a tőkegyűjtés mint egyik fő cél megvalósítása érdekében alkottattak, — nem engedi meg a teljes erőfeszítést; így működésük részleges, hiányos és ideiglenessé válik, s így épen ezen körülmény a jelenben soknak munkakörét szűk korlátok közé szorítja, az áldozatra kész akaraterőt többször elzsbabaszítja, s nem engedi meg, hogy épen akkor s azok iránt gyakorolhassanak jóteköny-ságot, mikor erre legnagyobb szükségük van s a kik már eljutottak azon korba, midőn segély nélkül megélhetnek ugyan, de akaraterőjük megszilárdítva életismeretük annyira tökélyesítve nincs, hogy kilépve az életbe, annak esábjával megküzdeni s az erény és becsület útján megmaradni képesek volnának.

Pedig a jóteköny-ság gyakorlásának szerintünk más célja nincs és nem is lehet. Mert megmen-teni az éhhaláltól az árvát, s nem engedni elpusztulni azt, ki magáról gondoskodni nem képes, nevelni ezeket bizonyos ideig s akkor kidobni az életbe a nélkül, hogy a megélhetés tisztességes eszközeit kezeibe adhatnók: nemcsak félszeg intézke-

dés, de valósággal sárba dobása azon összegnek, mely ez ideig reá fordított. — Mert szerintünk, — ha mint kisedet veszni hagyjuk, elsikkad ugyan, de legalább keblének tisztasága megmarad, míg az utóbbi esetben már akkor vész el, midőn letérve az erény utjáról, — az ártatlanság legkisebb zománcza is oda van.

E mellett úgy találjuk, hogy az ily egyletek leginkább szeretnek a párfogoltak számával dicsekedni, pedig szerintünk nem a szám határozza meg ezek áldozatkészségét, hanem az, hogy mentette meg valakit az életnek, s hányak adta kezébe a tisztességes megélhetés eszközeit?

Több ily jóteköny egyletet volt alkalmunk tanulmányozni hazánk különböző vidékein, s fájdalom feles számmal vannak olyanok, melyek 15—20 éves fennállásuk óta nem képesek egyetlen egyént felmutatni az általuk egykor párfogoltak közül, ki tisztességes, munkás polgára lenne a társadalomnak, mert mentették ugyan mindeniknek az életét, de őket nem tartották meg az életnek. Pedig ha a párfogoltak névsorát átnézzük egész légió névvel találkozunk; de ha az egyes intézőkhöz egyik-másik iránt kérdést intézünk, oly feleletet és felvilágosítást, mely kielégíthetne, alig hallhatunk; ha pedig magunk nézünk egyik-másik után s megtaláljuk olyan körben, hol a bűn virága diszlik, önkéntelenül kérdezzük magunktól: nem jobb lett volna-e ott hagyni, hogy vesszen el évekkkel előbb, de ártatlan állapotban?

Igy állván a dolog, azon jóteköny egyleteknek figyelmét, — melyek az árvák gondozását tűzték ki feladatul, — felhívjuk e tényekre; s ezek intéző körei s vezéregyéniségei ne a tőkegyűjtésre fordítsák figyelmüket s ne a párfogoltak száma legyen áldásos működésüknek mértéke, de azoké, kiket nemcsak felneveltek, de a megélhetésnek tisztességes eszközeivel is elláttak, mert csak ezekre nézve nem válik az áldás átokká.

Benevolus.**Észrevételek a rimaszombati járás mult évi halálozási viszonyaihoz.**

Felolvasta: **Dr. Löcherer Tamás**, apr. 28-ikán az orvos gyűlésen. Mióta az orvosi tudomány a megbetegedések ok-nyo-

mozásának terére lépett és a kornak minden vívmányát, melyek az eróműtan, természettan, számtan, földisme, éghajlatban körében elérték, saját célja érdekében értékesíteni törekszik; óriási lépésekkel halad eddigi bizonytalan talajáról a világosság felé, hol napról-napra helyesebb, biztosabb utak láthatók a tökéletességhez.

Nem azt értem korántsem ezzel, hogy az orvosi tudomány végeztéljait az emberi test újra konstruálása képezze. Nem. Az emberi test mint minden a természet ölen a pusztulás csirájával keletkezik. Rendeltetése a természet nagy harmoniájában működésével egyensúlyozni. Egy szem a természet lánczában, melyhez azért szükséges, mert más szemnek kapaszkodóként szolgál s mert nélküle nem lehet folytonos az egész. És ha hivatását, — mely annyi kártékony hatány által annyiszor veszélyeztetett s anyyi anyagi és erő veszteséggel jár — betöltötte, elenyészik mint minden más a természetben, hogy enyészete helyét ivadéka foglalja el s legyen eszköze ismét a természetnek soha meg nem szűnő nagy műhelyében.

Joggal kérdehetjük tehát mivel van előbb az orvosi tudomány most, a régebb kor obscuritásánál, ha a természet örök egyforma rendjén nem változthat? Azzal, hogy a természet fentebb leírt rendjét módosíthatni képes. Kikeresi azon körülményeket, melyek mellett az emberi fajnak, az emberi testnek leghosszabb felmaradását biztosíthatja. Igyekszik és rá tud mutatni azon kártékony hatányokra, melyek a korai pusztulás előidézőiként fajukra néve veszedelmesek.

Nem szükséges mondanom, hogy az oknyomozása jól értékesíthető tömeges tapasztalati tényeken kezdődik és a jól észlelték azok, melyek a tudomány kölesönösen alkalmazott vívmányainak segítségével axiómákra vezetnek, melyek ugyan módosíthatók, de alap gyanánt szolgálhatnak mindég annál is inkább, mivel a következmények által folytonosan megerősíttetnek.

Ha nem is sok, de mindenesetre tömegesebb adat állván rendelkezéseimre a rimaszombati járás mult évi halálozásaival s az öt előző év születési adataival, nemkülönben a mult évi tájékozó megbetegülésekkel járásunk éghajlati, helyrajzi és életviszonyainak megítélésére nem tartottam feleslegesnek ha észrevételeimet közlöm.

A mult évben a rimaszombati járásban — bele nem értve Rimaszombatot — 903 egyén halt el, így az összes népességnek 3.00%-a. A születések átlag egy éven át 3.09% tesznek így vidékünkön a születések 0.09%-kal felülmúlják a halálozásokat, daczára annak, hogy a halálozási percentuatiót az idén járványszerűleg előfordult toroklobok 0.03%-kal, a vörheny esetek 0.02%-kal, a hagymáz esetek 0.01%-kal összesen tehát 0.06%-kal szaporították.

Legnagyobb halálozási %-ot, viszonyítva az összes népességhez 0.42% az öregkor miatt elhaltak adják. Ezután mindjárt következnek:

0.39%-kal a gümőkör.

0.37% a gyermekek veleszületett gyengesége.

T Á R C Z A.

Fővárosi levél.

Budapest, május 7.

— No már igazán be kellene csukni.

— Kit?

— A képviselő házat.

— Azt gondolnám tán inkább a képviselőket.

Ezt a párbeszédet ott hallottam a Sándor-utczának ama nevezetes sarkán, a hol emléktábla fogja majd az utókor számára megörökíteni! „Utas! emelj kalapot e helyen, mert itt veretett be Herman Ottó kalapja!”

— Bizony a képviselők közül sem ártana, ha egy párt elzárának.

— Persze épen a választásokra, pl. Tisza Kálmánt.

— Magam is amondó vagyok, hogy a képviselőház utóbbi ülései épen nem emelték annak tekintélyét s néhány képviselőnek nagyon lemehetett az ázsiója odahaza is a választó kerületében, pedig épen azt akarta elérni, hogy az emelkedjék otthon.

Az igazi „hazabeszélő” csak most dül s olyan stílusban, a milyennel „odahaza” nem lehetne beszélni — záptojás nélkül. — De hát a képviselőházzal már ugy vannak a honatyák, mint az olyan lakással, a melyből kistajgerolták őket: ugyse fognak már sokáig benne lakni, hát nem is vigyáznak a tisztaságra, hanem összerugdossák a falait s beköpdösik a padlóját.

A választások láza annyira erőt vett a képviselőkön, hogy ez kitor rajtok a képviselőházban is, és sokszor botrányt idéz elő.

Mindenki ideges, mindenki szorong, mindenki aggodik, még az is, a kinek családi jussa van a mandátumához, még az is, a ki már foglalót adott a kerületének.

Olyan zivataros idöket élünk, hogy semmit sem lehet biztosnak vennünk, meglehet, hogy Csátár Zsigó meg Verhovay Gyula bekerülnek a képviselőházba s Tisza Kálmán, Apponyi Albert, meg Irányi Dániel bácsi kimaradnak.

A képviselők az utczán nem úgy üdvözlik egymást: „Hogy érzed magad?” — hanem — „Hogy vagy otthon?”

Igy aztán nem esoda, ha a képviselőházban a választások illemszabályai uralkodnak, s melyek tudvalevőleg igen kényelmes köpönyegül szolgálnak mindenféle hecczerek.

Bizony magam sem bannám, ha becsuknák a képviselőházat, — csak a folyosóját hagyják nyitva.

Ez még ér valamit, itt még csak megterem egy kis választási adoma vagy pletyka, — a mit ugyan elhinni nem lehet, de meglehet irui. —

Még az ország legkedvesebb diváját is belekeverték a folyosó pletykagyártói a politikába.

A szegényke ugyanis a férje helyett szégyenli magát, hogy annak egyéb titulusa nincs, mint hogy az ő férje; elhatározta, hogy szerez neki más titulust, talán azért is, hogy aztán attól az egy titulustól könnyebben megfoszthassa.

A báróné — mert a diva báróné — elment a báró érdekében egy másik báróhoz, a ki egyik pártban tekintélyes állást foglal el.

— Választassák meg a férjemet, — szól a diva.

— Minek választassuk meg? kérdi jámbor arczczal a báró. —

— Hát képviselőnek, eszmadta — de nehezen akarja megérteni az embert.

Ezzel aztán a báró ur szemébe kaczagott a bárónének.

— Hát nem elég neki, hogy a kegyed — férje?

— Azt csak én elégettem meg, ő nem.

— De hát csakugyan komolyan akarja?

— Léptessék fel, mert bizonyisten más párttal léptettem fel!

— Tudja mit báróné, a férjét csak akkor léptethetjük fel, ha előbb magát már felléptették.

A diva bosszusan távozott s két hét mulva a férj más programmal csakugyan fellépett. Hogy miféle programmal, azt tartuk titokban, hiszen az a szegény párt nem tehet róla, hogy zászlóját ez is emelgetni akarja, a kinek nincs hozzá ereje és jussa.

Porzsell Kálmán.**Úti rajz.**

Wittenberg, 1884. april 6.

Ohajtottam látni a „reformáció bölesejét” és nem is bántam meg, Wittenberg ugyan inkább csak a multban él. Fejedelmi székhely lenni rég megszűnt, egyetemét, melyet annyi magyar ifju látogatott egykor, 1817-ben beolvasztották a halleibe, sőt 1875 óta annyiszor megvívott bástyáit is lerombolták. Érdekes marad még is. Ódon vár-templomával, melyre Luther híres théziseit szegelte s melyek ma is ott vannak, bár vasból öntve, a Luther Eicheval, melynek helyén a bátor reformátor a pápai hullát elégette, régi esuesos városháza s ódon lakházaival. Oh itt nem sietnek oly gyorsan elpusztítani a mult emlékeit. A házak között nem egy van, mely látta a reformáció viharait, a Stadtkirche emlékei 3—400 évről beszélnek, magának Luthernek épen tartott szobája 300 év előtti cultura eredményeit őrizte meg. Faburkolattal bevonva a falak, rajta durva festés, körül durva fapadok, a szegletben egy ódon stylü, de igen szép zöld kályha, az egyik ablaknál Luther széke, persze fából, mellette egy nagy tölgyfa asztal, bevonva zöld posztóval; az almáriumban L. sörös pohara s egyéb apró reliquiák. Itt élt a nagy reformátor évtizedeken át, daczolva Róma vilámaival. Mily világtörténelmi események kiinduló helye volt e kicsiny szoba, mely egyszerűségében annyira elüt a modern élet túlesigázott igényeitől.

Wittenberg főterét Luther és Melanchton szobrai díszítik, e tér egyik házában lakott Cranach Lukács, a híres festő, Luther kortársa s Wittenberg polgármestere. A vár-templomban nyugszik Luther és Melanchton. Az idő vas foga ugyan nagyon megrongálta a különben eléggé érdekes goth templomot s nagyon is ideje, hogy folytassa a renovációt.

W.-nél három pálya csatlakozik s így a vasuti forgalom igen élénk s a város környéke némi iparnak mutatja is nyomait, az emelkedés azonban nem igen gyors, mintha a város nem akarna megválni régi alakjától.

A Hótel, hová sorsom vezetett, szintén a régmúlt idők nyomait viseli magán, de tiszta és minden tekintetben

0.33%-kal a toroklob mint járvány.
 0.28% " a tüdőlob.
 0.19% " a göresök.
 0.18% " a gyermek aszály.
 0.18% " a vörheny mint járvány.
 0.17% " a szivbajok.
 0.08% " a hörghurut.
 0.07% " a hagymáz.
 0.05% " a véletlen események.
 0.04% " a gyomor- és bélhurut stb.

A mi pedig az egyes községekbeni halálozást és születési arányokat illeti, az viszonyítva a meglevő adatokat külön-külön az egyes község népességéhez a következő táblás kimutatásban van feltüntetve:

A község neve	halálozási		születési		népessége	
	aránya 1883. évről	szap. rodot	szap. rodot	fog ott	szap. rodot	fog ott
Tiszolez	5.01 %	2.10 %	— %	2.91 %	—	—
Fürész	3.03 "	3.03 "	— "	— "	—	—
Hacsava	3.33 "	4.33 "	1.00 "	— "	—	—
Nyustya	3.02 "	2.07 "	— "	0.95 "	—	—
Likér	1.05 "	2.01 "	0.96 "	— "	—	—
Rimabrézó	3.07 "	1.09 "	— "	1.93 "	—	—
Klenőz	4.00 "	4.04 "	0.04 "	— "	—	—
Kokova	1.05 "	3.09 "	2.01 "	— "	—	—
Otília-Gyurkóka	4.02 "	5.02 "	1.00 "	— "	—	—
Drabszko-Dolina	2.08 "	6.01 "	3.93 "	— "	—	—
Forgácsfala	2.09 "	5.00 "	2.91 "	— "	—	—
Antalfala	4.05 "	4.09 "	0.04 "	— "	—	—
Gyubákó	4.02 "	5.00 "	0.98 "	— "	—	—
Rimalehota	1.94 "	2.01 "	0.97 "	— "	—	—
Rimóza	2.06 "	2.01 "	— "	0.05 "	—	—
Rimabánya	1.07 "	1.05 "	— "	0.02 "	—	—
Kraszko	2.06 "	3.04 "	0.98 "	— "	—	—
Rimaszaluzsány	2.04 "	2.04 "	— "	— "	—	—
Priboly	5.06 "	2.02 "	— "	3.04 "	—	—
Keczege	1.03 "	2.02 "	0.99 "	— "	—	—
Ráhó	3.03 "	3.06 "	0.03 "	— "	—	—
Varbócz	1.05 "	2.06 "	1.01 "	— "	—	—
Felső-Szkalnok	2.05 "	2.05 "	— "	— "	—	—
Alsó-Szkalnok	1.00 "	2.00 "	1.00 "	— "	—	—
Tóthegymeg	0.60 "	3.03 "	2.43 "	— "	—	—
Orlajtörök	2.00 "	3.02 "	1.02 "	— "	—	—
Bakostörök	1.07 "	2.01 "	0.94 "	— "	—	—
Cserenesény	1.02 "	1.09 "	0.07 "	— "	—	—
Felső-Pokorágy	2.05 "	2.07 "	0.02 "	— "	—	—
Alsó-Pokorágy	2.05 "	2.05 "	— "	— "	—	—
Zeherje	2.08 "	2.06 "	— "	0.02 "	—	—
Tamárfala	1.08 "	2.16 "	1.08 "	— "	—	—
Magyarhegy	0.60 "	2.03 "	1.43 "	— "	—	—
Osgyán	1.08 "	3.05 "	1.97 "	— "	—	—
Fazekaszaluzsány	3.08 "	4.07 "	0.99 "	— "	—	—
Susány	3.01 "	3.04 "	0.03 "	— "	—	—
Szeleze	0.90 "	2.06 "	1.16 "	— "	—	—
Nagyszuha	1.09 "	4.00 "	2.91 "	— "	—	—
Pongyelok	2.00 "	3.00 "	1.00 "	— "	—	—
Válykó	1.00 "	2.06 "	1.03 "	— "	—	—
Szilistye	3.09 "	2.07 "	— "	1.02 "	—	—
Lipőcz	4.06 "	2.09 "	— "	1.97 "	—	—
Dobrapatak	3.05 "	1.08 "	— "	1.97 "	—	—
Hrussó	3.05 "	2.04 "	— "	1.01 "	—	—
Esztrény	2.05 "	1.09 "	— "	0.96 "	—	—
Pápcson	4.02 "	2.08 "	— "	1.94 "	—	—
Sztrisz	2.02 "	1.07 "	— "	0.92 "	—	—
Baradna	0.80 "	2.00 "	1.20 "	— "	—	—
Kiete	2.06 "	1.93 "	— "	1.03 "	—	—
Babaluska	2.06 "	2.06 "	— "	— "	—	—
Lukovistye	2.05 "	2.05 "	— "	— "	—	—

Már ezekből láthatni, hogy nálunk állandóan a légzési szervek bajai az uralkodók. 2-or kitünik, hogy a mult évben az egyes községekben 6%-on túl halálozás nem történt. Az egészségi viszonyok e szerint általában kedvezőnek jelezhetők. Összehasonlítva pedig az öt előző év alatt átlagosan kiszámított születésekkel mindössze Tiszolezon, hol a vörheny, Nyustyan, Rimabrézón hol a különféle toroklobok, Rimócán, Rimabányán, Pribojon hol a tüdő- és mellhártyalob, Zeherjén hol a bélhurut, Szilistyén, Lipőczon, Dobrapatakon, Hrussón, Esztrényben, Pápcson, Sztriszén.

kielégítő mégis. A table d'hôte-nál, mely Németországban csaknem kötelező, három amerikai nővel kerültem össze. Miután az egyik édeskeveset, a másik mitsem tudott németül, szomszédom s a praesideál hotelier jóvoltából angolul folyt a társalgás. A mi egyébiránt nem volt igen érdekes, de nekem igen, mert az első szellő volt az oceanon tülről. Holnap tovább egy lépéssel a modern Babylonok egyikébe Berlinbe vezet utam.

Dr. Bernáth István.

Hazai gyógyfürdőink.

a) A budai császárfürdő.

Egyetlen fürdője sines Magyarországnak, mely családfáját oly régi időkbe vissza tudja vinni, mint a budai császárfürdő. — Buda általában gazdag természetes hévvezetőkben s hat fürdője közt a legnevezetesebb a császárfürdő, mely már bizonyára a rómaiak előtt is ismeretes volt hatalmas gyógyhatásáról, hazánk történetével pedig már a honfoglalás óta, össze van forrva. Itt pihent meg Árpád a honfoglalás után s legrégibb történetiróink emlékeznek kitünő hévvezetéről így Oláh a XVI-ik-, Istvánffy a XVII-ik században.

A török uralom korszakában pedig szemefénybe volt a császárfürdő a budai basáknak, kik még Damaskusba is elhordták a birét a kitünő fürdőnek, mit ékesszólan bizonyít az, hogy egy török író, Mohamed Ben Omer Ben Bajesid már 1597-ben igen elismerően ír a császárfürdőről, mely jelenleg egy kegyes alapítvány tárgyát képezi, s ugy diszes épületei, mint természeti fekvése, kitünő berendezése, mint sokoldalú s kipróbált gyógyhatásánál fogva hazánk legkitünőbb fürdői közt foglal helyet.

Budán, a Józsefhegy tövében terül el a kitünő fürdő, közvetlenül a Duna partján, szemben épen a regényes Margitszigettel, s társalgóterme erkélyéről a legbájosabb panorámát nyújtja a szemnek. Másik oldalán a budai hegyek húzódnak el, az a gyönyörű hegyvidék, mely minden idegen utas előtt elfeledhetlenné teszi ifju, de bájos fővárosunkat. — A fürdő berendezése egészen európaias s mi kívánni valót sem hagy fenn.

Kietén, Babaluskán és Lukovistyén hol a különböző légző szervek bajai uralkodtak, a születésekkel nines fedezve a lakosság fogyása.

Hogy járásunkban a légző szervek bajai a praedominansok részéről nem vagyok hajlandó a bacteriumoknak betudni, nem azon szervezeteknek, melyekről még ma sines kimutatva, valjon azok idézik-e elő a megbetegedést, vagy csak a megbetegedett helyeken kedvező talajt találván ott szaporodnak, hanem bár ezen feltevéseknél nem sokkal régebb azon összefüggő körülményekre vezetem vissza okát, hogy megyénk magas fekvése, a mennyiben helységeink 700—1000 lábnyira fekszenek a tenger színe felett, továbbá szük légáramos- árnyékos-, nedves völgyeink, ritkább, ozondusabb éleesebb levegőnk hatnak közre, hogy népünk légzőszervi bajai legyenek a tuliyomók. A mi igen könnyen el is képzelhető, ha ismerjük járásunk orographiáját s ha tudjuk, hogy nagyobb a munkája e miatt a járó-kelő ember tüdeje és légző szerveinek, s ha még ehhez hozzáveszük azt is, hogy ritkább levegőjű égálj alatt gyorsabban vagyunk kénytelenek légszükségletünket kielégíteni, azon lakosokhoz képest, kik alacsonyabb helyi viszonyok mellett sürűbb levegőből lassabban működtethetik légzőszerveiket.

Vidékünkön — mondhatni — minden ember tüdeje, épen a fentemlített körülmények miatt, kétszeres munkát végez s innét gondolnám magyarázhatni okát annak, hogy a legtöbbször nagy hőmérséki ingadozást mutató égálji viszonyok miatt a gyorsabb munkája, gyorsabb vérkeringésű és így emelkedettebb hőmérsékű légzőszervek hirtelen lehűtetnek. Ezen körülményekhez járul még segítőleg az is, hogy népünk gyári, bánya, fuvar és szénégető munkás, kenyérkereseti módjánál fogva folytonos munka mellett kevés nyugodalmat engedhet magának, s akkor is zsufolt, roszul szellőztetett vagy nagyon is szellős viskója nem adhat egészségére, különösen légző szervezetre, kedvező tápot. Az itt említett hiányok pedig hol és kiknél idézhetnek elő legveszélyesebb következményeket, mint épen azoknál kiknek gyenge fejletlen vagy épen fejlődésben levő testi szerkezetük a védelmet égáljunk szélszélyes természete ellen legjobban megköveteli. Nálunk a serdülő kor az 1-ső életévtől a 25-ik élet évig szenved a legtöbbet légzőszervi bajokban s míg náluk a légzőszervi megbetegedések 25 sőt 30%-ot tesznek ki 1% ha nem 2 légzőszervi bajokban hal el. A 25-ik életévtől az 50 sőt a 60-ik életévig igen csekély a halálozási percentuáció, mi annak a jele hogy az évek során alkalmazkodni képessé tett szervezet megszokja viszontagságos climánkat csak az igazán jól megviselt élet terhes sulya alatt nagy idők mulva hal el. Ezt legjobban bizonyítja azon észlelet, hogy a mult évben is az aggkorban elhaltak adják a legnagyobb százalékot 0.42%-ot.

Vidékünk azon körülményeknél fogva valószínűleg, mert hegyeink és völgyeink gyakran részesülnek nagyobb esőkben, de másrészt különben is mindenütt csermelyek, patakok mossák s ezeken kívül pedig nagyobbára sziklás, vagy kemény, nem porosus agyagos talajuk a rothadásnak a kedvező melegséget nem biztosíthatja, vagy ha igen csekély területeken ez még lehető is, ozondus levegőnk gyorsan élenyit, a miasmák mikro organumoknak nagyon rosztanyja. Innét van, hogy a hagymáz, mely a szennyezett talaj terméke nálunk még becsesprévo is elveszíti erejét egyszerűen folyik le legtöbbször és elszigetelten jelentkezik, járványyszerűleg alig fordul elő. Tanyája az összezsufolt lakóhely, sokáig tartja magát, a mult évben is előfordulási gyakoriságra sem más megbetegedések után csak a 11-ik helyen áll a percentuációban.

Végül meg kell emlékezni arról, hogy még mindig igen nagy százaléka a betegeknek nem gyógykezelési magát, dacára annak, hogy a jelenlegi viszonyok között már szegénysége nem mentheti. Ha gyermek megbetegszik meg jobban lesz ha életre való, öregnek pedig minek más az orvososság azt tartják s ezen rosztalógnak okaként szerepel azon 499 haláleset, tehát az összesnek több mint fele, kiket a gyógykezelésnek minden kísérlete nélkül ragadt el a mult év, közöttük 270 hét éven alóli gyermeket.

Ezen sajnós körülmények ismét ott lehet oka, hogy a különben áldásos körorvosi intézmény még nem elég időt élt, hogy a nép minden rétege annak előnyéről tudomást szerezhetett volna. Mint minden új ugy ez is nehezen tör utat bár most is igen elismerőleg szólhatok lelkiséink, tanítóink és értelmiségünkről kik nem mulasztanak el alkalmat ha módjukban van, hogy ne oktassák a népet e tekintetben sa-

A vizet 11 hatalmas forrás szolgáltatja s 10 különböző fürdő áll a közönség rendelkezésére, u. m. langyos fürdő, meleg fürdő, hévfürdő, gőzfürdő, kádfürdő, teljfürdő, uszoda, zuhany-, iszapfürdő, malatafürdő. Iszapfürdője s uszodája férfi és női osztályra van elkülönítve s különösen fedett női uszodája a legkedvesebb helye a fürdő női vendégeinek. A helyiség terjedelmét illusztrálja az, hogy egyszerre 1000 ember találhat a császárfürdő gyógyvizeinek balsamos hullámai közt üdülést.

A fürdő gyógyhatásáról már a legrégibb orvosok a legelismertőbb nyilatkozatokat teszik, így Vadianus bécsi tanár 1503-ban, Brown, korának híres orvosa 1697-ben.

Hazai orvosaink s természetudósaink pedig temérdek kiadványban s folyóiratokban megjelent értekezésekben magasztalják a császárfürdő gyógyerejét, kik közül elég legyen felemlíteni dr. Török József akadémiai tagot, ki a magyar tud. akadémia által 40 arannyal jutalmazott jeles munkájában igen szakszerűen értekezik a császárfürdőről s dr. Patrubby Gergelyt, a fővárosi tiszti főorvosát.

Dr. Patrubby egy időben rendelő orvosa volt a császárfürdőnek s saját tapasztalatait összegyűjtve, külön füzetekben kiadta. Ezen füzetek bizonyítják, hogy a császárfürdő gyomor, máj-lépbajokban, eszúokban, borbetegségeknél, a légzőszervek bántalmaiban, ideg és vérvégületi bajokban a legsikeresebb gyógyulást eredményezte.

Tekintve a császárfürdő ezen százfélé elágazó gyógyhatását, a fürdő terjedelmét, mely maga 200 szobát képes vendégek rendelkezésére bocsátani, a regényes fekvést, a fürdőben uralkodó tisztaságot s meglevő komfortot, nem lehet esodálkozni, hogy e kedves helyet évenként 800 család látogatja, mely szám azonban még mindig kevés a külföldi fürdők látogatottsága mellett, hová hazánkfiak is ezivel fordulják a bankót azért, a mit itthon sokkal jutányosabban megkapnának. — Nagyön eljött az ideje, hogy a nagy közönség hazai fürdőinkre fordítsa figyelmét s ne hor dja ki a pénzt az országból, hol oly kitünő gyógyfürdők állanak rendelkezésére, mint a budai császárfürdő, melyet régi fennállása folytán méltán nevezhetünk „hazai fürdőink öregapjának.”

ját életérdekeire. Másrészt pedig körorvosaink lelkiismeretessége hódít napról-napra ugy, hogy a fentebb említett sötét színek ellenében jól esik felemlítenem, hogy a mult évben csak a kör- és községi orvosaink által gyógykezelt betegek száma a 3000-et meghaladta s ezzel némiképp elvehetjük élet azon szemrehányásnak, melylyel gondatlanságáért szigorúan vádolhatnók vidékünk lakóit.

A mint megjegyzéseimből kivehetni, ezen elég kedvező viszonyok azonban jobbák is lehetnének s nézetem szerint oda kellene hatnunk, hogy a gyermek és serdülő korban levőkre, kiknél legnagyobb a halálozási százalék, egészségi tekintetből nagyobb figyelem fordítsassék. Különösen az őszi és tavaszi időszakban a kellő ruházattal láttassanak el, s ne csak az ünnepek tisztessége adja azt meg, de a hétköznapi munka közben elmelegedett test is találja meg a védelmet a jó ruhában az idő szélszélyei ellen. A mennyiben pedig ez másként nem érhető el — nekünk orvosoknak van módunkban hatni szóval, tettel s figyelmeztetéssel ezen körülményekre, minduntalan felhívni azokat kik a néppel hivatottságuknál fogva igen gyakran közvetlenül érintkeznek.

Felhívás

a putnoki választó-kerület választóihoz.

Alulírottak elérkezettnek látják azon időt, midőn a putnoki választó kerületnek is gondoskodni kell arról, miképpen töltsse be jövőre az országgyűlésen ama helyet, mely a kerületet megilleti.

Ugyanazért pártkülönbség nélkül meghívják e f. hó 16-ik napján Tornallyán d. e. 10 órakor a nagy vendéglőben tartandó értekezletre mindazon választókat, kik ezen fontos ügy iránt érdeklélviseltetnek.

Kelt Tornallyán, 1884. május 7.

Radvánszky Károly.

Möesz Miksa.

Hámos Árpád.

Hevessy László.

Tornallyay Dezső.

Meghívó.

A felvidéki magyar közművelődési egyesület t. tagjait folyó évi június hó 2-ik napján d. e. 10 órakor Selmecezen tartandó második rendes közgyűlésre tisztelttel öszszehívom.

Közgyűlési napirend: 1. Elnöki megnyitó beszéd. — 2. Az igazgató választmány évi jelentése. — 3. A szervezkedési és az évi számadások megvizsgálása. — 4. Az 1884. és 1885. évi költségvetés meghatározása. — 5. Az igazgató választmány javaslatainak tárgyalása. — 6. Indítványok. — 7. A jövő közgyűlés helyének meghatározása. — 8. Jegyzőkönyvhitelesítő bizottság kiküldése.

Hazafiai üdvözlettel

Nyitrán, 1884. évi april hó 30-án.

Hg. Odescalchi Gyula, elnök.

Figyelmeztetés. Azon t. tagok, kik a közgyűlésre való utazásnál kedvezményes vasuti menetjegyeket igényelnek, ez iránt 8 kros levélbélyeg beküldésével Tóth Lajos egyesületi titkárt Nyitrán értesíteni sziveskedjenek.

Meghívás.

A „gömörmezei általános tanító-egylet“-nek nagyrözei járásköre május hó 12-én reggeli 9 órakor, a nagyrözei áll. s. polgári iskola rajztermében nyilvános gyűlést tart, ugyanekkor Ifj. Szabó Lajos ur a tarczali vinczellérképezde igazgatótanára gyümölcsészeti érdekes szakelőadását tartandja, ezen fölöttébb tanulságos, s élvezetet nyújtó gyűlésre ugy az egylet minden tagja, valamint a tanügy s gyümölcsészet iránt érdeklődők tisztelttel maghivatnak.

Sorrend:

1. Elnöki megnyitó.
 2. A mult őszi körgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.

3. Nagy Lajos a polg. iskola ifjusággal, a gyűlés kezdete előtt tornagyakorlatot fog tartani.

4. Kidolgozandó tételek felolvasása: a) „Az iskolai egészségügy ápolása.“ b) „A népiszkolai olvasókönyv kérdése.“ c) „Az ismétlő isk. olvasókönyv városi és falusi iskolák részére.“ d) „A törtszámok tanítása a népiszkolában.“ e) „A természettan tanítás anyaga és módszere.“ f) „A felnöttek tanítása, tekintettel a magyar nyelv elsajátítására. Ezen országos tanítógyűlés által kitűzött tételek kidolgozásánál vállalkoztak, és ugyan

e) „A természettan tanítása, anyaga és módszere.“ Perjessy László tanár. — a) „Az iskola egészségügy ápolása.“ Ertl Heribért. — e) „Az ismétlő iskola olvasókönyve városi és falusi iskolák részére.“ Jurin Soma, Pinka, Ertl H. — ez utóbbi két tétel már is órarenddel tárgyalattott. A többi három tételre nézve b, d, f, volt szerencsém még mult hóban az ügytársak gondolkodó figyelmét kiváló felhívással igénybe venni.

5. Az őszi körgyűlés tételeire vállalkoztak: „A vallás és erkölcsnevelés a népiszkolában“: Oeskey János polg. isk. tanár. — „A földrajz tanítása a népiszkolában“: Bahery József pohorellai főtanító, ez már őszszel tárgyalattott.

6. „A népiszkolai és ifjusági játékok.“ Dr. Lovassy Sándor tanár s bölcsészettudor.

7. Tagsági díjak beszédese. Az országos tan. árvaház-alap javára adakozás. Az új alapszabályi javaslat ismertetése s tárgyalása. Közügyek. Indítványok stb.

8. Az ellátás tekintetéből polg. isk. érdemduz igazgatóságánál jelentkezni sziveskedjenek.

Murányalján, 1884. május hó 6-án.

Dropa József, elnök.

Meghívás.

A gömörmezei általános tanító-egylet „rimaszombati járásköre“ folyó évi május hó 30-án d. e. 9 órá-tól Nyustyan az ev. iskola helyiségében gyűlést tart, melyre az nyelt tagjai s a tanügy lelkes barátai tisztelttel meghivatnak

A gyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Próba-tanítás az osztatlan népiszkolában. 3. Tisztujtás. 4. A próba-tanítás és az iskola felszerelésének bíralata. 5. Az alapszabály és a segély-alap szervezetele revisiója. 6. A földrajz tanításának módszere a népiszkolában. 7. Vallás és erkölcsi nevelés

a népiskolában. 8. Az iskolai egészségügy ápolása. 9. A népiskolai olvasókönyv kérdése. 10. Az ismételő isk. olvasókönyv városi és falusi iskolák részére. 11. A törtszámok tanítása a népiskolában. 12. A természetani tanítás anyaga és módszere. 13. A felnőttek tanítása tekintettel a magyar nyelv elsajátítására. 14. Folyó ügyek. 15. Indítványok.

Kelt Rimaszombat, 1884. máj. 3-án.

Törköly József, jkőri elnök.

Hirek és vegyesek.

Halálozás. Mária Anna, V. Ferdinánd volt magyar király özvegye e hó 6-án Prágában elhunyt. A boldogultról igen kevés hír jutott hozzánk életében, mert nem volt megkoronázva mint magyar királyné, a mennyiben férje már előbb koronázott meg, mint őt oltárhoz vezette volna s e mellett igen visszavonultan élt a prágai királyi varban. Temetése e hó 8-án nagy pompával hajtatott végre.

Halálozás. A magyar ref. egyházat súlyos csapás érte Fördös Lajosnak, a derék egyházi irónak, a kecskeméti ref. egyházmegye esperesének s a dunáninneni ref. egyházkerület helyettes püspökének s a kecskeméti ref. egyház köztisztviselőjének és szeretetben álló papjának elhunytával. — A családi gyászjelentés így hangzik: Fördös Lajos ur, a kecskeméti reform. egyház főpapja, a kecskeméti ref. egyházmegye főesperese, a dunáninneni reform. egyházkerület egyházi tanácsbírója stb. folyó hó 5-én d. u. 3 és fél óraker. élete 67-ik, boldog házasságának 41-ik. lelkipásztorságának 48-ik évében hosszas szenvedés után megszűnt élni. — Az elhunytban a legjobb férjet gyászolja hű neje Veres Borbála, s a legjobb apát gyermekei: Elek nejjével Karásony Terézével és gyermekeivel; Berta férjével Szánthó Elek nagybonyi ref. lelkészszel és Berta leányával; Dezső nejjével Varga Ilonával és Béla. — Öszinte részt vesznek a család mély fájdalomában az elhunyt testvéreinek özvegye Fördös Károlyné gyermekeivel; kedves nejének testvérei: öz. Nagy Lászlóné Veres Mária gyermekeivel, Nikl Mihályné Veres Róza férjével és gyermekeivel; Kiss Józsefné Veres Sarolta férjével és gyermekeivel; továbbá Pólya Béla és Pólya Róza Szakács Istvánné családjaikkal. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 7-én d. u. 3 óraker fognak a reform. templomban tartandó gyász isteni tisztelettel eltemettetni. — Áldás a kisenvedett halott poraira!

A rimaszombati „Zsófia vásár” e hó 14. és 15-ik napjain lesz.

Szokolódás. Szabó Lajos, a tarczali vinezellér képezde derék tanára e hó 8-ikán tartotta meg előadását városunkban a „Széchenyi-kert”-ben. — Városunknak értelmes közönsége már az előadásra kitűzött óra előtt ellepte a kert téreit s feszült várakozással várta az előadót, ki csakhamar megjelent városunk vezérférfiaival együtt. — Előadását a események nevelésével kezdte meg s megismertetett bennünket a különféle gyümölcsmagnak elültetésének módjaival, majd a gyümölcslék nemesítésére tért át, s az oltás módjait gyakorlatilag is bemutatta, végül a gyümölcs fejlődését ismertette meg a hallgatósággal. A szep, s meglepő előadást a hallgatóság többször megjelözte.

Majális. A helybeli tanuló ifjúság tavaszi mulatsága e hó 29-ikén lesz a szabadkai erdőben. Reméljük, hogy e tavaszi multság ugy népszerűség, mint minden más tekintetben felül fogja mulni előzőit, mert Szabadkán most leszünk legelőször ott hon.

Tűzoltók is megkezdtek e hó 4-ikén a szokásos gyakorlatokat. Az érdekltség, mely e testület iránt napról napra szélesebb körűvé lesz, oly szépen nyilvánult, hogy az újabban belépett tagok színe-java egytől-egyig megjelent a gyakorlaton s a 106 főből álló tagok közül alig hiányzott valaki. Csak azután a lelkesedés jövőre kitartással is párosuljon!

Sulyos bűntényben hozott ítéletet a rimaszombati m. kir. törvényszék büntényítő osztálya e hó 8—9-ik napjain tartott végtárgyalás alkalmával. A tényállás — mint annak idejében közöltük — a következő: A mult 1883-ik év október 27-ikén gróf Andrássy hajtóvadászatot rendezvén, a szomszédos falvakból mintegy 35—40 hajtó gyűlt össze s ezek között Borzováról Daniél Farkas István és öcsese József, továbbá Gyenes Dániel testvérjével a 19 éves József fel. Az első hajtás a délelőtti órákban tartatott s miután szerencsés volt, mert egy medve elesett, a rendezők beszüntették a vadászatot d. e. 11 óraker s a hajtók pálinkára 4 forintot kaptak, s összegyűlvé egy kertben delutáni 3 órára a pálinkát egy liternyi kivétellel elfogyasztották s oszlani kezdtek. Egyik hajtó a megmaradt pálinkát korsójában házához vitte s ide nyolez tért be a hajtók közül s köztük a fentebbiek. — Elfogyasztva a maradékot, egy félóra multán a koresmába tértek be többen s ott időztek mintegy fél-óráig. Ezek közt volt a 4 borzovai ember is. Négy óra tájban elindult a két Gyenes s kiérve a faluból dalolni kezdtek. — A mint körülbelül egy órai utat tehettek, csufoló szókat hallottak, mit ők is visszakiabáltak. E tény az utánok jövő Farkas testvéreknek tulajdonították s rövid tanakodás után elhatározták azokat, kikkel legjobb egyetértésben éltek, ugy hogy házuknál lehet mondani, mindennaposak voltak, megölni. E tervben megállapodva indultak tova. Utközben egy fuvarossal találkoztak, ki megölésel fenyegette, majd egy kerülővel, kire baltát emeltek, de tetteleg egyiket sem bántották. Majd egy kis erdőhöz értek, melyet az ifjabb alkalmas helynek vélt a bűntény végrehajtására, de az idősebb azon megjegyzésére, „hogy a kerülő meglöheti őket,” folytatták az utat s esti 6 óraker egy majornál álltak el az utat oly formán, hogy a két utannuk jövő egyikének köztük, a másiknak pedig a major kerítése s a kerítéshez közelebb álló közt kellett elhaladni. — A mitsem gyanított két Farkas testvér nyugodtan haladt feljük, baltanyélre kötött tarisznyájukat vállukon vivén, József a kerítés mentiben, István pedig a két gyilkos között akart elhaladni. — Amint azonban együvé értek, Gyenes Dániel Farkas Istvánt egy erős baltavágással leterítette s ugyanazon pillanatban öcsese a mellette haladó Farkas Józsefet sujtotta baltafokkal homlokon. Mig István halva terült el, addig József megszedülve térdrebukott. Ezt látva a két gyilkos neki esett részint baltaéllal, részint baltafokkal több mint 10 sulyos és feltétlenül halálos sebet ejtettek rajta, sőt bieskával is összeszurkálták. — A meggyilkoltakat hátrahagyva, többek előtt dicsekedtek e tényvel, minek folytán csakhamar kézrekerültek. A végtárgyaláson a tényt beismerték, s kicsinyes okokkal és azzal védekeztek, hogy ittasok voltak, azonban a beidézett tanuk vallomásából kétségtelenné

vált, hogy csak jókedvűek voltak. — Kubinyi ügyész éles logikával mutatta be a szörnyű bűnténynek egyes homályos pontjait, mint a körülmények kifolyásait s az első rendű vádlottra, kit Marton János ügyvéd védelmezett, szakavatott és szónoki hűvel előadott védbeszéddel, Gyenes Dánielre a btkönyv 278. §-a értelmében halált kért, a másodrendű vádlottra Gyenes József, kit Molnár József védelmezett, s ki vadságban bányát felülmulja, mert még a bűntény elkövetésekor 19 éves volt 15 évi fegyházat. — A kir. törvényszék a vad és védbeszédek s az ezeket követő válasz és viszonzalások után visszavonult s egy órai tanácskozás után Fornét Jenő elnök szép indokolással terjesztette elő a törvényszék ítéletét, melyszerint Gyenes Dániel életfogytiglan való fegyházra, Gyenes József pedig 15 évi fegyházra s a törvény által meghatározott mellékbüntetésekre ítéltettek. A kir. ügyész és vádlottak fellebbeztek.

A cserebogarak oly nagy számban lepték meg gyümölcsfaikat, hogy czélszerű volna ezeknek pusztításáról hatóságilag intézkedni. Ugy tudjuk, hogy e czélra ez előtt 6 évvel egy bizottság is alakult, azonban ugy látszik, hogy meglegedett azzal, hogy akkor egyik tagját, ki egy maga 36000 darabot pusztított el, oklevéllel tüntette ki.

Köszönet-nyilvánítás. Alantírtak mindazoknak, kik a mult hó 15-ikén Derencsényben a népiskola javára rendezett jótékonyczélú magyar színelőadáson megjelentek (Lovesányi Etelka és Dezső, s Hozek Dániel pádári tanító a multkori közleményünkből kimaradt. Szerk.) közreműködték. felülfizettek mint Guha Viktor 1 frt 50 krt. Valkay László. Lovesányi Dezső. Vitéz Lajos 1—1 frt. Liskay János. Weisz Herrmann 50—50 krt., s így a tisztajövdelem emelésére (40 frt) áldozatot hoztak, hálás köszönetünk fejezzük ki. Derencsény, 1884. april 29. Koleszár Márton gondnok. Pazár Gusztáv tanító.

Irodalmi meglepetésben részesült f. é. május elsején a magyar olvasó-közönség. „Magyar Salon” czimvel ugyanis egy pompásan kiállított képes havi folyóirat indult meg, mely magában foglalja irodalmunk legelső kitűnőségeit. — Legnagyobb irónk és legkitűnőbb tudósaink adtak egymásnak találgat a „Magyar Salon” hasabjain. Jókai új regényt kezd meg „Az apja fia” czimvel. Büvös tollának minden varázsa benne van e rendkívül érdekes regényében, melyhez a költő leánya Jókai Róza kisasszony rajzolt kiválóan sikerült illusztrációkat. (A könyv czimlapját szintén Jókai k. a. rajzolta.) — Mikszáth Kálmán kitűnő humoristánk pompás életképeket ír „A hol a víz is virágzik” czimvel. — Pulszky Ferenc az ötvös műkiállításról ír kiválóan érdekes cikket. — Vámbéry a mahdikról értekezik. — Szász Károly és Komócsy József verseket írnak. — Gróf Zichy Jenő az országos kiállítás és az ipartörvény fontosságát fejtegeti. — Szemere Attila japáni utjáról ad jegyzeteket. — Ezeket kívül írtak még a „Magyar Salon”-ba: Borostyáni Nándor, Szana Tamás, Simonyi Zsigmond, Hevesi József, Hanusz István és Hidasy Pál. — Serly Lajostól, a népszínház karnagyától esinos kis zeneművet közöl a „Magyar Salon.” — Van benne továbbá bő irodalmi szemle is. — A füzetet 30-nál több eredeti illusztráció díszíti. — Janko János humorisztikus ónjával is találkozik itt az olvasó. — Mikszáth Kálmán arezképtét Paezka Ferenc kitűnő festőnk készítte el. Szerlér Mihálytól nagy választási képet látunk. Dörre Tivadar pedig M.kszáth novelláját illusztrálja. — Az apróbb rovatok is igen érdekesek. A „Magyar Salon” közölt divattudósítást is, valamint az újabb találmányokról sem feledkezik meg — Egyszóval a „Magyar Salon” tartalma a legváltozatosabb és legérdekesebb és mi a legmelegebben ajánlhatjuk e gyönyörű vállalatot olvasó közönségünk figyelmébe. — Az előfizetési ár: negyedévre 1 frt 75 kr. Egyes füzet ára 60 kr. — Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest VIII. kerépesi-ut 13. sz.

Nyilvános számadás.

A „Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylet” javára 1884. april hó 27-én rendezett hangverseny bevétele:

Elárusított jegyekből	279 frt 40 kr.
Felülfizetésekből	30 frt 70 kr.
Összesen	310 frt 10 kr.
Kiadás	145 frt 78 kr.
Marad tiszta jövdelem	164 frt 32 kr.

Felülfizettek: Farkas Abrahámné 10 frt. Fáy László 10 frt. Br. Luzénszkyne 2 frt. Borbély Lászlóné 2 frt. Molnár Lajosné 2 frt. Vályi nővérek 2 frt. Losonczy Izabella 50 kr. Dráskóczy László 50 kr. Marzós Károly 40 kr. Gömőri Ede 40 kr. Simon István 90 kr. Összesen 30 frt 70 kr. — kiknek, szives adományukért, a jótékony egylet nevében köszönetet mond

Terhes Pál, egyf. pénztárnok.

CSARNOK.

A fekete pontok.

(Elbeszélés.)

Irta: Merényi László.

(Folytatás.)

— Kijöhetsz te is kis fiam.
— En is papa, én is papa! — gagyogta Iduska s parányi kacóját ökölre fogva, kérelmének nagyobb sulyt adandó, markába tapsikolt.
— Hát te is kijöhetsz aranyos leányom, ha édes anyád megengedi; elég nagy az isten szabadja, elférünk benne mindnyájan.
— De ha már mindnyájan kimentek én sem maradok itthon egyedül.
— Tudod mit kedves feleségem, egyet mondok kettő iesz belőle: ugy megennék egy kevés lebbeneset!
— Csakhogy már megkivántál valamit.
— És néhány falat pörköltet pityókával, paradicsommal, tudod ugy rázosan. A szabad ég alatt főzött étkek sokkal izesebbek, mint a mit konyhában kotyvasztanak.
— Nem voltál te Bende azelőtt olyan válogatós s a zárthelyen főzött ételt is oly jóízűen elköltötted, hogy még a jóllakott is kedvet kapott az evésre!
— Bocsás meg kedvesem: a beteg ember türelmetlen és még hozzá kívánsi is szokott lenni. Te főzöl, és mig azt teszed, én egy közeli bokorban — mert a Széchenyi hegyre megyünk — letelepedek. Es ha a szellő párolgó főzött illatát elhozza, még tán étvágyra is ingerel. Ugy-e megteszed a kedvemért jó áldott asszony!
— A kedvedért — igen, mert egy kicsit különösnek találom az ország fővárosa közelében isten szabadjában főzni;

az a maga elbuvunk valami zughelyre! De akkor lábast és bográcsot is kell vinnünk?

— No hát kihozzatok. Az elemozsiát meg az edényeket egy nagy kosárba vagy két kisebbbe kell pakolni — ha nincs, kérjétek kölcsön — s a tiszteletes ur, meg ez a diplomata — Gyula meg Laci — majd kihozzák, ugy-e fiaim?

— En viszem a kosarat, szól bele Dezső.

— Birod is te, majd én viszem, ugy-e apám? kérdő Laci.

— Egyik is másik hozhatja, lesz módok benne, csak meg ne unjátok! . . . Viczám, mintha könnyebben esnék a szó! . . . Kimegyünk tehát a Széchenyi hegyre, gyermekek: nosza szaporán készüljétek, szedjétek-vegyétek a sátorfát s induljunk. Mi meg Árpád fiam, mig ti készülődtek, menjünk előre, s a kökeresztelnél majd találkozunk, kedves Viczám . . .

Varga, mint mondá, Árpád fiával előre baktatott; a többiek félóra mulva utána s a mint előre tervezve volt, a kökeresztelnél jöttek össze.

Utközben aztán, kéregető szegény emberekkel találkoztak, kik alamizsnára nyujtották kezeiket. Egy rokonszenves alaku s galambosz fejű szegény ember régi magyarosan emigy kéregetett:

— Adjatok, adjatok a mit isten adott!

Varga megilletődve haladt el mellette s így szól:

— Jó öregem, amott jön valahol a feleségem, majd ad az ha van nála, mert nekem egy fityingem sincs! — s ezzel ment előre, aztán gyakran megállva s hátra-hátra nézve, vajjon feleségének van-e apró pénze s adhat-e?

— Ah, mégis adhat!

Az utfélen tavolabb az öszfejú koldustól egy asszony, karján kisededet tartva szinte kéregetett.

Varga megállt s megilletődve szemlélte, s aztán szólott önmagához.

— Ez a nő, valamikor urnó lehetett? Ah istenem ez utféli lámpán égő fény, mely int, hogy menekedjem, vajjon nem attól a tükörrel ellatott urforma koldusnőtől jön-e? Eh láttam én már ilyent és éreztem is hatását, azért menjünk tovább. Ehj, bánt még is! . . . Es itt csekély távol-ságra e másik szegény asszony két fiával.

Varga az ut szélén levő kőpadra ült s bevára ott hátramaradt családját, kikkel egyesülve fölmentek aztán a Széchenyi-hagy tetejére, hol egy szelmentes, kies völgyet szemeltek ki és letelepedének ottan.

(Folytatása következik.)

Hivatalos közlemények.

Gömörmegye nagy-rözei járás szolgabírójától.

Pályázat.

Gömörmegye nagy-rözei járásban Ratkó székhellyel rendszerezített 8991. lélekszámmal bíró körorvosi állomásra ezennel pályázat nyitattik.

A körorvos javavadalmazása 1000 frt o. é. készpénz fizetés, — melyért tartozik a köréhez tartozó községeket kéthetenként egyszer meglátogatni, s az 1876. évi XIV. t. cz. által a körorvos ténykedési köréhez utalt összes teentőket pontosan vezetni.

A fentebb jelzett hivatalos látogatások idején és székhelyén kívül tett látogatások alkalmával, — mennyiben előfoggattal természetben el nem láttatnak — jogosítva van megfelelő fuvarbért felszámítani.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni ohajtják, hogy orvostudori oklevél s egyéb bizonyítványokkal felszerelt pályázati folyamodványait alóírott szolgabíróshoz legkésőbb folyó évi június hó 15-ik napjáig nyujtsák be.

Végül megjegyeztetik, hogy a hivatalos magyar nyelven kívül még a tót nyelvnek bírása is megkivántatik.

Jolsván, 1884. május hó 8-án.

Maléter Ede, szbíró.

Felelős szerkesztő: Bodor István.

Nyilttér. *)

Pályázati hirdetmény.

416. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. városánál az árvaszéki előadónak városi főjegyzővé történt választása folytán megüresedett árvaszéki előadói állás választás utján betöltésére határnapul folyó évi május hó 19-ének d. e. 9 órája kitűzetvén, az ezen állást, mellyel évi 700 frt fizetés van összekötve, — elnyerni ohajtók felhivatnak, hogy ajánlatba hozatalukról az 1871. évi XVIII. t. cz. 78. §-ának utolsó kikezdeésében foglalt módon gondoskodjanak, figyelmeztetnek azonban, hogy árvaszéki előadóvá csak az lesz megválasztható, ki az 1883-ik évi I. t. cz. 3. §-ában kívánt képzettséggel bír s azt kimutatja.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város képviselő testületének 1884. évi april hó 30-án tartott közgyűléséből.

Szabó György, polgármester.

Szabász kerestetik.

Egy szakmáját jól értő férfi ruhaszabász, ki állomását folyó évi szeptember hó 1-ével foglalná el, előnyös feltételek mellett kerestetik, melyek az illető kívánságára, ajánlatának vétele után tudomásul adatnak, esetleg közös megállapodás sincs kizárva.

Hová? megtudhatni e lap kiadóhivatalában.

*) E rovat alatt közölttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

Hirdetmény.

A Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részvénytársaság tulajdonát képező **Gömörmege** kebeleztet **Uraj** község határában fekvő és az ottani 38. sz. telekjegyzőkönyvben felvett, mintegy 124 catastralis hold szántóföld, rét, erdő és legelőből álló ingatlan, valamint a 43. számú telekjegyzőkönyvben foglalt közbirtokossági regale részirtok a folyó évi **május 20-ának** reggeli 9 óráján Uraj községében tartandó magánjellegű árverésen legtöbbet ígérés útján el fog adatni, a mely helyre és időre a venni szándékozók tisztelettel meghívotnak.

Kikiáltási ár 6000 forint, a melyen alól az ingatlan eladatni nem fog.

Az árverés egyéb feltételei az alólirottól Rimaszombatban addig is megtekinthetők.

Rimaszombat, 1884. május 1-én,

Marton János,

2—3 a Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részvénytársaság ügyésze.

KERN ADOLF,

RIMASZOMBAT.

Ajánl valódi lüttihi fegyvereket u. m. :
 1 db kettős esőví damask Lefocheux-fegyver kipróbált s belőtt 16/a öblü . . . . . 24—36 frtig.
 Lancaster Rózsá-damask . . . . . 32—40 frtig.
 Lankaszer (központtűző) Top Lever rendszer, a sárkányok között fekvő kucsacsal, visszaugró sárkánnyal, pisztolyfogással s concentrált esővekkal 60—85 frtig.
 Valódi Pieper a legujabb 12 öblü damask esővel viszszer számmal pisztolyfogással, ágya olajjal csiszolva 100—135 frtig.
 Forgó pisztolyok hat lövetü Lefocheux . . . . . 4—8 frtig.
 Forgó pisztolyok Lancaster . . . . . 6—12 frtig.
 Angol Constabulari alanypisztoly 6 lövetü viszszer számmal . . . . . 12 forint.
 Flobert madárpuska . . . . . 10—14 frtig.
 Továbbá kaphatók gyutaesok, üres és töltött töltények, töltő gépek, vadásztáskák s minden a vadászathoz szükséges kellekek.
 Diszes madárkalitkák . . . . . 1.50—4 frtig.
 Kávéfőző (non plus ultra) gépek . . . . . 5—7 frtig.
 Azonkívül fűszer, kész olajfesték, padló fénymáz.
 A legjutányosabb áron „Margit” I-ső rendi gyógyviz raktára.
 Vállal házi távirda berendezéseket is. . . . . 3—3

Hirdetmény.

A Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részvénytársaság tulajdonát képező, **Nógrádmegye** kebeleztet **Szamoteres** község határában fekvő és az ottani 31. számú telekjegyzőkönyvben felvett, mintegy 792 és 1/2 catastralis hold kiterjedésű, ugynevezett **„Lubenska Hidegkut puszta-”** beli föld, rét, erdő, legelő ingatlanok és az ezzel kapcsolatos regalejog a folyó évi **május hó 27-ének** reggeli 9 óráján a helyszinén tartandó magánjellegű árverésen legtöbbet ígérés útján és 15000 forint becsáron felül örökáron el fognak adatni, a mely helyre és időre a venni szándékozók tisztelettel meghívotnak.

Az árverés egyéb feltételei az alólirottól addig is megtudhatók.

Rimaszombat, 1884. május 1-én.

Marton János,

2—3 a Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részvénytársaság ügyésze.

A MISKOLCZI TAKARÉKEGYLET

igazgatósága a mai napon hozott következő határozatáról értesíti a nagy közönséget:

Ugy a betevő mint pénztintézetünk részéről **kölesönös kötelezett egy és félévi behagyás mellett 1884. év aprilis 1-től** elhelyezendő egy betétkönyvön legalább **5000** frtot tartalmazó betétek után

évi 5 és fél % kamatot fizet,

ezenfelül az állam részére járó 10%-li kamatadót is az intézet viseli.

A betevőket **250000 forint alaptőkének** s az évenként szaporodó ma **11709** forintot tevő tartalék-tőke biztosítja. — Kelt Miskolczon, 1884. márczius 24. **A miskolczi takarékegylet igazgatósága.**

Hirdetmény.

179. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Csuzda József** végrehajthatónak **Henez Mihály** végrehajtást szenvedő elleni 253 frt 60 kr tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Szent-Király községben fekvő a szent-királyi 67. sz. telekben foglalt Henez Mihály s neje Vojtko Mária nevén álló 3/12 urb. telekből Henez Mihályt illető felerész illetményére az árverést 1576 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi június hó 5-ik napján d. e. 10 órakor Szent-Királyon a községi bíró házában, megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 5% vagyis 78 frt 80 krt kivéve az első és második helyen bekebelezett hitelezőket, kik bánatpénz letétele nélkül árverezhetnek — középszenben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kir. tszék mint tkvi hatóság Rimaszombat, 1884. jan. 18.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Hirdetmény.

1273/1884. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **tornallyai takarékpénztár** végrehajthatónak **Madarász József** végrehajtást szenvedő elleni 50 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő, Naprágy községben fekvő, a naprágyi 1-ső számú telekben foglalt, Madarász József nemesi birtokára az árverést 1427 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi július hó 5-ik napján délelőtt 10 órakor Naprágy községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 142 frt 70 krt középszenben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint tkvi hatóság Rimaszombatban, 1884. márczius 18-én.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Egyedüli legjutányosabb és legjobb megrendelési mód!

Az itt felsorolt árucikkek és munkák a megnevezett elsőrendü czégtől a legjutányosabban és legbiztosabban egyedül és kizárólag a

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ”

szerkesztőségétől (Budapest, VII. Károlykörút 7. és Rombach-utca 6. sz.) rendeltetnek meg.

A következő **előnyök** biztosítottak: 1. Csakis kitünő minőségű czikkek és munkák, esakis elsőrendü czégtől küldetnek a megrendelőnek egyedül az eredeti áron, eredeti árjegyzékek szerint. — 2. A megrendelő egyetlen levelezési lappal összes szükségletét fedezheti a külön-külön szállítási költséget. 3. A csillaggal megjelölt czikkek és munkák **szabott** árából 10%-et engedünk s 10 frton felül portmentesen szállítunk mindent. — 4. A megrendelőnek megrendeléseit és levelezését díjmentesen teljesítjük. — A szállítástok Vajda Béla elsőrendü spediteur eszközli. Minden küldeményért **hármás jótállás: a czéggé, a spediteuré és a „N. H.”-é.**

I. Gyógykülönlegességek.

Tokaj-china-vasbor. A leghatalmasabb kettős szer a vérszegénység, gyengeség, bágyadság és soványság ellen, mivel a tokaji bor és a vaskivonat külön-külön is a leghatásosabban alkalmazhatók. Sztpa és Krieger gyógyszerész. 3 frt.

Fácányi gyógyszeráról a következő rögtöni hatású gyógyszerek: a) F. f. **fogpapiros** fogfájás, szagatás, fejfájás ellen. 70 kr. b) F. f. **Fenil-szappan** legkitünőbb bőrbetegség, májfoltok, szeplő ellen. 70 kr. c) F. f. **édes-mustár** eszű, gyomorbakok, étvágytalanság ellen. 1 frt vagy 50 kr. — d) **Sósorszesz**, egyedüli, melyet szakértő készít. 1 frt 20. 70 kr.

Brázy-féle sósorszesz. 42 különféle betegségben fölhethetetlen hatású, egy házbán sem hiányozhatik. Ára 80, 40 kr.

Hungária kávé. Szalády Antalól. Gyomorbakban, bélhurutban stb. szenvedőkre rendkívül jó hatású. Egészségesekeknek megbeesülhetetlen. Egy kilo 1 frt 20 kr.

Forty-féle egytetemes sebtapasz. Minden seb azonnali gyógyítására. Árj. szerint. — **Weisz M.-féle** universalis sebkénőes, ára 30. 50 kr.

Hoff János-féle egészségi sörök 1 palack 60 kr. malátacukorkák 20 kr. malátakivonat 70 kr. — **Strausz B.** mellőre, hűsítő labdaesai és mellpasztillái. Árj. szerint. — **Kárpáti egészségi** labdaesok köhögés, görvély, mellbakok ellen Friedrich főraktárából 20 kr.

Gyógykülönlegességek Török József főraktárából: szakállnövesztő 2 frt 60 kr. — Vas bravais 3 frt. — Különösen ajánljuk: **„Szem-essentia** dr. Leboistól, **francia szemgyógyvíz**, egészséges szemek erősítésére is megbecsülhetetlen hatású, úgy hogy minden szemre féltékeny egyetlen családnál sem szabad hiányoznia, gyenge, beteges, fájos szemekre nézve s egyáltalában minden szem-

baj, bántalom vagy betegségben nélkülözhetetlen, minthogy e nemben a legkitünőbb gyógyhatású s a legnagyobb orvosi tekintélyek által legjobban ajánlt medicina. Egy üveg 90 kr.

Ürmös-essentia. Arany érmekek kintüntetett gyógyszer béhurut, étvágytalanság stb. esetén. Vörös borhoz adva a legkitünőbb ürmost adja. Ára 60 kr.

Köszvényvászón Török József gyógyszeráról. Ára 1 ft 5 kr.

„Szultána-nővény-szappan.” Nemesek-féle. bőrbetegség, májfoltok, szeplők, hajkorpa és migrain ellen. Ára 35 kr.

Ezenfelül minden gyógykülönlegesség árjegyzék szerint.

II. Pipere-szerek.

Blaháné-arcpor. Müller M. illatszertáról. Ugyanonn mindennemü pipere- és illatszerek.

„Jaulusz-féle” „Juno-erme” ásványmentes, ártatlan szerekből, szeplők, májfoltok ellen. 1 frt 50 kr. — „Juno-pasta” az arcz hófehérre tetelére 2 frt. — „Juno-puder” 60 kr. A bécsi és budapesti vegytani intézetek a legjobban ajánlják; rendkívül kaptos pipere-szerek.

Uj magyar hajfestő-szer a természetes szín visszaállítására. Tokody-féle. ára 2 frt 50 kr.

Szultána-pipere-szappan. Minden boudoirban nélkülözhetetlen, esodálatos hatású, elismert. Ára 3 db 1 frt. Nemesek-féle.

„Hajuövesztő-szer. Hausner R. családí titka. Ára 1 frt. Ezenfelül minden pipereszer árj. szerint.

III. Gazdasági és háztartási czikkek.

Az **„Első m. fekete bőrkénőes” gyártmányai.** Fekete bőrkénőes 1 frt 20, sárga 1 frt 50. Ereztsztítő 10 kr. Kettős velenezi bőrlak 60 kr. Nemesek-féle. József főlg. udv. szállítója. Katonai, esendőri stb. szállító.

Egytetemes hideg eny. Singer-féle. Edények, üvegek, pipák, fadarabok és bőr összeragasztására 50, 50 és 70 kr.

Mosászký-féle fénymáz. — **Nemesek-féle** ereztsztítő 10 kr. — **Rovarpor,** Polsch-féle 1 frt. — **Patkányirtószér** Reisztól 1 frt.

Ezenfelül minden háztartási és gazdasági czikk eredeti áron.

Divatárak, ruházat.

Férfi divatárak és fehéreneműk Karikás Lajostól. — **Egészségi** fehéreneműk és öltözetek dr. Jäger Gusztáv-féle, a budapesti főraktárból. — **Kalapok** Nyerges M. gyárából.

Női divatárak Monashterly és Kuzmík udv. szállítóktól. — Női ruhák Friedrichól, a volt Alter és Kiss főszabásztól.

Czipők, Lörincz István gyárából urak, hölgyek és gyermekek számára.

Ezenfelül minden árak eredeti árjegyzék szerint.

Mindenfélék.

Tarnóczy Gusztáv urnak földbirtokosok által a legjobbnak elismert, minden gazdasági kiállításon a legnagyobb díjakkal kintüntetett magyar, angol, francia, német és amerikai gazdasági gépei, (Budapest, Károly-körút 49., csarnok Váci-körút 78.) mint a legjutányosabbak, legmunkaképesebbek és a legszolidabak, mindenkinek a legjobban ajánltatnak. Árjegyzéki felvilágosításokat a legnagyobb készséggel mindenkinek adunk.

*Schmidt Adolf és társa m. kir. szab. börgyára szjibörneműek és gépszjakban a monarchia legnagyobb gyára. (Hadfelszerelés.) Számos kintüntetés.

*Humayer Károly meszkő- és téglaegető gyáról, mint Budapest a legszolidabbról, legjutányosabbról és a legnagyobb szállításra is a legképesebbről a legkészségesebben adunk építkezőknek, hatóságoknak és községeknek felvilágosítást.

Földessy Lajostól magokról. **Beimeltől** olesó luzernákról, **Tomesák M.-től** szép élő virágosokokról küldhetünk alkalmi árjegyzéket.

A **Gschwindt-féle** szesz-, élesztő-, likör- és rumgyári részv. társaság Budapest szesz-, élesztő-, likörből, rumból és ezetessentiából álló készítményeit ajánljuk.

Butorok, az I. butor-ípar-társaságtól. — **Excellentszék** 16-féle ezétra Schöberl K.-tól. — **Pénzszekrények**, Wiese Fr. udvari száll. — **Vasbutorok** Stütz Henrikától. — **Edények** Hüttl Tivadar udvari szállítótól.

Üvegüeműek Stölzle és fiai gyárából. — **Kocsik** Bogdán J. gyárából. — **Löszerszámok** Szigetü L.-tól. — **Tornaszeközök**, szerszámok, malomkövek, konyhaeszközök Geitner és Rauschtól.

Billard és tekeasztalok Gyöngyössy J.-tól. — **„Ariston”** önjátzó óriási zenekar ára 1000 frttól fölfelé; a főraktárból. — **Zongorák** Lédeczy gyárából.

Lőfegyverek, pisztolyok stb. Kirner udv. szállítónál. — **Vadászati** és uticzikkek Kertész Tódortól.

Varrógépek Neidlingertől. — **Mesterségekhez** szükséges szerszámok Geitner és Rauschtól.

A **legkitünőbb eredeti francia pezsgőborok** Jaques Louis Freres francia czég budapesti vezérképviselőjétől, Müller L.-tól. Grand vin de la couronne 3 frt 80 kr. Carte blanche 1-ére chois 3 frt 50 kr.

*Essentiák mindennemü likör gyártására Watterich Arnold gyárából.

Sikerült és szép arczképek. Szenrajz 3 frt, krétarajz 6 frt, olajfestm. (életnagság) 8 frttól fölfelé. A fénykép sértetlenül visszaküldetik. — **Arcképes** választási zászlók.

Vésnöki munkák, pecsétnyomok, bélyegzők, pecsétbélyegek, monogrammok a legolesőbb szabott ár szerint

Egy szóval minden munka és czikk, nyomtatott árjegyzék szerint készítettik és szállítatják.

Első központi szétküldési helye Magyarország összes kiviteli terményeinek, áruinak és gyártmányainak. (Tokaji, ménesi, baatonvidéki borok Vámosy Lajos útján, kőbányai sörök Dittrich és Gottschlig útján, huskonszervek a Weisz testvérektől, selmezi pipák Heller F.-tól, magyar vas, acél stb. Vadhus Pál K.-tól, lámpák, papír, szappan, szegedi paprika, gácsi posztó, stb.) mind legdirectebb forrásából, szabott áron és az eredeti czég árjegyzéke szerint. — Elegendő egy levelező lapot írni a

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ”

9—27 szerk. (Budapest, VII. Károly-körút 7.)

Pontos, becsülletes és gyors szolgálat.